

**ប្រកាស
ស្តីពី**

ការត្រួតពិនិត្យហានិភ័យនៃឥណទានចំពោះគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ

ប្រការ ១.-

ឥណទានធំ (Large Exposure) គឺជាចំនួនសរុបនៃឥណទាន ឬការសន្យាតាមហត្ថលេខា ដែលកើតចេញ ពីប្រតិបត្តិការរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុមួយជាមួយអត្តតាហកតែមួយដែលមានចំនួនប្រាក់លើសពីដប់ភាគរយ (១០%) នៃមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនោះ។ ឥណទានដែលមានចំនួនប្រាក់ធំសំដៅដល់ឥណទាន ដែលមានចំនួនប្រាក់ខ្ពស់បំផុតនៃប្រភេទឥណទានណាមួយ ដូចខាងក្រោម ដែលតទៅនេះហៅថា "ឥណទាន"៖

- ក - សមតុល្យនៃឥណទាន ឬនៃការសន្យាតាមហត្ថលេខា
- ខ - ចំនួនប្រាក់នៃឥណទាន ឬនៃការសន្យាតាមហត្ថលេខា ដែលបានអនុញ្ញាត។

ប្រការ ២.-

គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវរក្សាជានិច្ចនូវអនុបាតនៃឥណទានធំសរុប ដែលកើតចេញពីប្រតិបត្តិការជាមួយអត្តតាហកតែមួយ មិនឱ្យលើសពីម្ភៃភាគរយ(២០%) នៃមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធរបស់ខ្លួនឡើយ។

ប្រការ ៣.-

សម្រាប់ប្រកាសនេះ មូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធត្រូវបានគណនាស្របតាមខ្លឹមសារនៃប្រកាសលេខ ៨៧-០១០-១៨២ ប្រក ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១០ ស្តីពី ការគណនាមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

សម្រាប់ប្រកាសនេះ ឥណទានដែលជាប់ទាក់ទងទៅនឹងហានិភ័យនៃការខកខានមិនបានសងរបស់បដិភាគី ត្រូវតែបានថ្លឹង (Risk Weighted) ដូចមានកំណត់នៅក្នុងប្រការ ៣ នៃប្រកាសស្តីពី អនុបាតសាធនភាព លេខ៨៧-០០-៤៦ ប្រក ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០។ ខ្ទង់ទាំងឡាយដែលបានដកចេញនៅក្នុងការគណនាមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធ ស្របតាមបញ្ញត្តិនៃប្រកាសស្តីពីការគណនាមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធរបស់ធនាគារ មិនត្រូវបានចាត់ទុកថាជាហានិភ័យឥណទានទេ។

ប្រការ ៤.-

ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាអត្តតាហកតែមួយ គឺក្រុមបុគ្គលដែលមានចំណងទាក់ទងទៅវិញទៅមកតាមបែបមួយ ដែលនៅពេលដែលបុគ្គលមួយឬច្រើនជួបបញ្ហាហិរញ្ញវត្ថុនោះដាច់ខាតនឹងនាំឱ្យបុគ្គលផ្សេងទៀតមានបញ្ហាហិរញ្ញវត្ថុធ្ងន់ធ្ងរផងដែរ។

ជាពិសេស ចំណងទាក់ទងបែបនេះកើតមានរវាងបុគ្គលពីរ ឬ ច្រើននៅពេលណាដែល៖

- ក-បុគ្គលណាមួយគ្រប់គ្រងដោយផ្ទាល់ ឬ ដោយប្រយោលលើបុគ្គលផ្សេងទៀត
- ខ-បុគ្គលទាំងឡាយណាដែលជាបុគ្គលម្ចីន្រ្ទរបស់ក្រុមហ៊ុនមេតែមួយ
- គ-បុគ្គលទាំងឡាយណាដែលស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងតាមព្រឹត្តន័យ(de facto management)

យ-បុគ្គលណាមួយមានភាគហ៊ុននៅក្នុងក្រុមហ៊ុនផ្សេងទៀតលើសពីដប់ភាគរយ(១០%)ហើយ ពួកគេត្រូវបានចងភ្ជាប់ដោយកិច្ចសន្យាធានាបដិការឬមានទំនាក់ទំនងអាជីវកម្មពិសេស ជាមួយគ្នា ដូចជា កិច្ចសន្យាបន្តសិទ្ធិប្រើយីហោ (Francise)។ល។

ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា អាចចាត់ទុកអតិថិជនមួយក្រុមថាជាអត្តគាហកតែមួយបើចំណងទាក់ទង របស់ពួកគេមានដូចខាងលើ ។

ប្រការ ៥.-

ចំពោះឥណទានធំ (Large Exposure) ដែលមានការធានាពីធនាគារផ្សេងទៀត ឬពីគ្រឹះស្ថាន ហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ ដែលមានការយល់ព្រមពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ការថ្លឹង (Risk Weighted) ដូចមានចែង ក្នុងប្រការ ៣ នៃប្រកាសនេះត្រូវបានកាត់បន្ថយពាក់កណ្តាល និងដោយត្រូវមានការអនុញ្ញាតជាមុនពី ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ហើយស្ថិតក្រោមលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម៖

- ក- លិខិតដែលផ្តល់ដោយធនាគារឬគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិជាអ្នកធានាត្រូវបញ្ជាក់អំពីការ សន្យាជាផ្លូវការក្នុងការទូទាត់សងវិញភ្លាមនូវសមតុល្យនៃឥណទាន នៅពេលដែលករណី ណាមួយក្នុងចំណោមករណីដូចខាងក្រោម បានកើតឡើង៖
 - ការសងរំលស់មួយគ្រា ត្រូវបានខកខានមិនបានទូទាត់សងនៅថ្ងៃកំណត់ ឬ
 - ឥណទានបានក្លាយទៅជាឥណទានមិនដំណើរការ
- ខ- លិខិតធានាត្រូវចុះហត្ថលេខា និងទទួលដឹងពីអាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ ឬពីទីស្នាក់ការកណ្តាលនៃគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ ដែលបានចេញលិខិតធានានោះ។

ប្រការ ៦.-

យោងទៅតាមការស្នើសុំរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាអាចបង្កើន អនុបាតអតិបរមា ដែលមានចែងនៅក្នុងប្រការ២នៃប្រកាសនេះទៅដល់កំរិតអតិបរមាមិនឱ្យលើសពីសាមសិប ប្រាំភាគរយ (៣៥%) នៃមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធរបស់គ្រឹះស្ថាន ដែលផ្តល់ឥណទាននៅក្រោមលក្ខខណ្ឌដូចខាង ក្រោម៖

- ក- ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានចាត់ថ្នាក់យ៉ាងហោចណាស់ ថា “ល្អ” ដោយផ្អែកលើចំណាត់ថ្នាក់ផ្ទៃក្នុងរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ឬទទួលបានការវាយ តម្លៃ “ចំណាត់ថ្នាក់វិនិយោគ” ពីភ្នាក់ងារចាត់ថ្នាក់អន្តរជាតិ។
- ខ- ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់អ្នកខ្លីមានភាពរឹងមាំ ដែលរួមមានផែនការអាជីវកម្ម សាធារណ លទ្ធភាពរកប្រាក់ចំណេញ និងការគ្រប់គ្រងមានលក្ខណៈល្អប្រសើរ។ គ្រឹះស្ថានធនាគារនិង ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវផ្តល់ឱ្យធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា នូវរបាយការណ៍សវនកម្មហិរញ្ញវត្ថុ របាយការណ៍ វិភាគឥណទាន និងឯកសារដែលពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត នៅពេលដាក់ពាក្យស្នើសុំផ្តល់ ឥណទានលើសពីសមាមាត្រដែលមានចែងក្នុងប្រការ២នៃប្រកាសនេះ។

ប្រការ ៧.-

គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវរក្សាជានិច្ចនូវអនុបាតឥណទានធំ ដូចមានចែងក្នុងប្រការ១ នៃ ប្រកាសនេះ ដែលមានចំនួនសរុបអតិបរមាមិនឱ្យលើសពីបីរយភាគរយ (៣០០%) នៃមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធរបស់ ខ្លួនឡើយ។

ប្រការ ៨.-

ឥណទានធំដូចដែលមានចែងនៅក្នុងប្រការ១ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមនីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រង និងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងជាពិសេសដោយកំរិតកំណត់នៃការប្រគល់សិទ្ធិក្នុងការសំរេចឥណទាន ឬ ដោយការធ្វើយ៉ាងណាឱ្យចំនួនអតិបរមា នៃអនុបាតដែលមានចែងនៅក្នុងប្រការ ២ ដល់ប្រការ ៧ នៃប្រកាសនេះ ត្រូវបានគោរពគ្រប់ពេលវេលា។

គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវប្រកាន់យកនូវរាល់ជំហានចាំបាច់ដើម្បីរក្សាទុកនូវការកត់ត្រាមជ្ឈការពេញលេញចំពោះឥណទានរបស់ខ្លួន ជាពិសេសឥណទានទាំងឡាយណាដែលផ្តល់ចំពោះអត្តតាហកដែលមានចំណងទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមកតាមខ្លឹមសារនៃប្រការ៤ នៃប្រកាសនេះ។ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាអាចតម្រូវឱ្យផ្តល់នូវរបាយការណ៍ ស្តីពី ជំហានទាំងឡាយដែលបានអនុវត្ត។

ប្រការ ៩.-

គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវធ្វើប្រតិវេទន៍ប្រចាំខែជូនធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាស្តីពី ឥណទានធំរបស់ខ្លួន តាមគំរូឧបសម្ព័ន្ធដែលមានភ្ជាប់ជាមួយប្រកាសនេះ។

ប្រការ ១០.-

ប្រកាសនេះមិនត្រូវបានអនុវត្តចំពោះគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទេ។

ប្រការ ១១.-

ប្រកាសលេខ ៨៧-០០-៥២ ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០ ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យហានិភ័យធំៗរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងរាល់លិខិតបទដ្ឋានទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយទៅនឹងប្រកាសនេះត្រូវចាត់ទុកជានិរាករណ៍។

ប្រការ ១២.-

អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គាធិការដ្ឋាន អគ្គបេឡា គ្រប់នាយកដ្ឋាន និងអង្គភាពក្រោមឱវាទធនាគារជាតិនៃកម្ពុជានិងគ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅក្រោមអាណាព្យាបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់នូវប្រកាសនេះតាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួនឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី០៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៦
ទេសតិបាល
ហត្ថលេខា និងត្រា: **ថា ចាន់តុ**